

OTSUS

22.03.2024 nr 7-15/2024-004

AS-le Utilitas Eesti tegevusloa andmise kohta

1. Haldusmenetluse alustamine

21.02.2024 esitas AS Utilitas Eesti Konkurentsiametile taotluse tegevusloa saamiseks tegutsemiseks elektrituruseaduse (ELTS) § 22 lõike 1 punktis 1 ettenähtud tegevusalal – elektrienergia tootmine (Tegevusloa taotlus).

2. Taotluse esitaja

AS Utilitas Eesti, registrikood 10419088, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Maakri tn 19/1, 10145, telefon +372 6107100, e-posti aadress info@utilitas.ee

3. Asjaolud ja menetluse käik

Majandustegevuse seadustiku üldosa seadus (MSÜS) sätestab üldised tingimused ja korra majandustegevuse vabaduse kasutamiseks Eesti Vabariigi territooriumil reguleerides muuhulgas majandustegevuse alustamist, teostamist, lõppemist ja jätkamist, samuti Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi hallatava majandustegevuse registri (MTR) pidamist ning riiklikku järelevalvet ja vastutust (§ 1). MSÜS-i kohaldatakse igale ettevõtjale ning tema majandustegevusele kõigil tegevusaladel, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti (§ 2 lõige 1). MSÜS regulatsiooni järgi seaduses sätestatud juhul peab ettevõtjal enne tegevusalal majandustegevuse alustamist olema tegevusluba (loakohustus) (§ 16 lõige 1). Tegevusluba on mis tahes nimetusega ettevõtjale adresseeritud haldusakt või ettevõtjaga sõlmitud haldusleping, millela on keelatud ettevõtjal majandustegevust alustada ning mis tõendab teatud majandustegevuse nõuete täitmist teatud tegevusalal või määrab kindlaks majandustegevuse teostamise kõrvaltingimused (§ 16 lõige 2). Ettevõtja võib loakohustusega majandustegevust alustada arvates tegevusloa andmisest, tegevusloal märgitud tingimuse saabumisest või tegevusloal märgitud ajast, kui viimane on hilisem (§ 16 lõige 4). Tegevusloa regulatsioonieseme moodustavad põhiregulatsioon ja kõrvaltingimused (§ 17 lõige 1). Tegevusloa põhiregulatsioon on loakohustusega tegevusalal ettevõtja majandustegevuse alustamise ja teostamise lubamine. Kui tegevusluba antakse seaduses sätestatud juhul tegutsemiseks konkreetsetes tegevuspiirkonnas või -kohas, kuulub tegevusloa põhiregulatsiooni ka tegevuspiirkond või -koht (§ 17 lõige 2). Tegevusloa kõrvaltingimus on mis tahes tingimus või kohustus, mis ei ole põhiregulatsioon, sealhulgas tingimused, mis täiendavad tegevusloa põhiregulatsioonist tuleneva majandustegevuse alustamise või teostamise tingimusi (§ 17 lõige 3). Kõrvaltingimused hakkavad kehtima samaaegselt tegevusloaga või arvates kõrvaltingimuses märgitud ajast, kui viimane on hilisem (§ 17 lõige 5). Tegevusloa kontrolliese on majandustegevuse nõuete kogum, mille täitmise tuvastamine on tegevusloa andmise eelduseks (§ 18 lõige 1). Tegevusloa saamiseks esitab ettevõtja tegevusloa taotluse majandushaldusasutusele, kelle pädevusse on seadusega antud tegevusloa taotluse lahendamine (§ 19 lõige 1). Ettevõtjal on õigus esitada majandushaldusasutusele kõiki MSÜS-s sätestatud

teateid ja taotlusi ühtse kontaktpunkti põhimõttel Eesti teabevärava või notari kaudu (§ 9 lõige 1).

Tulenevalt ELTS § 22 lõike 1 punktist 1 on tegevusluba nõutav tegutsemisel elektrienergia tootmisega. ELTS § 23 lõike 1 järgi tegevusloa taotluse lahendab Konkurentsiamet 60 päeva jooksul.

21.02.2024 esitas AS Utilitas Eesti ühtse kontaktpunkti põhimõttel Eesti teabevärava kaudu (MSÜS § 9 lõige 1) Konkurentsiametile Tegevusloa taotluse tegevusloa saamiseks tegutsemiseks elektrienergia tootmisega Paides aadressil Ruubassaare tee 3 paiknevas Paide koostootmisjaamas. Sisenenud MTR-i riigiportaali eesti.ee kaudu täitis AS Utilitas Eesti viidatud tegevusloa taotlemiseks ettenähtud väljad nimetatud registris ja lisas juurde dokumendid – Paide koostootmisjaama asendiplaan, Majandustegevuse muutmise kavatsuse teade ja tegevusloa taotlus ning 29.11.2023 AS Utilitas Eesti ja Enefit Green AS vahel sõlmitud varade omandamise leping, mille kohaselt AS Utilitas Eesti kavatseb omandada Enefit Green AS-lt ettevõtte. 16.02.2024 andis Konkurentsiamet tehingule koondumiste kontrolli loa ning pooled kavatsevad tehingu lõpule viia 01.03.2024.

Tegevusloa taotluse menetlusele kohaldas Konkurentsiamet haldusmenetluse seadust (HMS), arvestades ELTS-st ja MSÜS-ist tulenevaid erisusi.

21.02.2024 saatis MTR AS-le Utilitas Eesti automaatteavituse Tegevusloa taotluse eeldatava lahendamise kohta tähtajaga hiljemalt 21.04.2024 ja märkega selle kohta, et ettevõtjal on võimalik Tegevusloa taotluse menetluse seisu MTR-s jälgida.

4. Tegevusloa taotluse ja sellele juurde lisatud dokumentide läbivaatamisel Konkurentsiamet tegi kindlaks ja järeldas

4.1. AS Utilitas Eesti vastavus elektrienergia tootjale ELTS § 15 lõigetes 1 ja 3 sätestatud nõuetele

ELTS regulatsiooni järgi tootja on elektriettevõtja, kes toodab elektrienergiat ühe või mitme tootmiseseadme abil (§ 7 lõige 1). Elektriettevõtja on Euroopa Majanduspiirkonnas registreeritud juriidiline isik (§ 15 lõige 1). Tootja ja müüja aktsia- või osakapital on vähemalt 31 950 eurot (§ 15 lõige 3). Ettevõtjale antakse tegevusluba, kui ta vastab ELTS §-s 15 sätestatud tegevusloa kontrolliesemeks olevatele nõuetele (§ 26 lõige 1).

Konkurentsiamet tuvastas äriregistri andmetele põhjal, et 25.03.1998 on AS Utilitas Eesti kantud Eesti äriregistrisse registrikoodiga 10419088. AS Utilitas Eesti asukoha aadress on Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Maakri tn 19/1, 10145 ja aktsiakapital 741 375 eurot.

Eeltoodut arvesse võttes hindab Konkurentsiamet, et AS Utilitas Eesti vastab ELTS § 15 lõigetes 1 ja 3 sätestatud nõuetele, kuna AS Utilitas Eesti on äriregistrisse kantud aktsiaselts ja ettevõtja aktsiakapital on suurem kui tootja jaoks ELTS 15 lõikes 3 ettenähtud 31 950 eurot.

4.2. AS Utilitas Eesti Tegevusloa taotluse vastavus MSÜS § 19 lõigetes 1 ja 2 ja § 15 lõikes 1 sätestatud nõuetele

Tulenevalt MSÜS § 19 lõigetest 1 ja 2 ning § 15 lõikest 1 esitab ettevõtja tegevusloa saamiseks Konkurentsiametile taotluse, milles on esitatud ettevõtja majandustegevuse üldandmed järgmiselt: ettevõtja nimi, registrikood (selle puudumise korral asukohariigi asjakohane

identifitseerimistunnus), kontaktandmed (telefoninumber, elektronposti aadress ja postiaadress), tegevusala seadusest tulenev nimetus ning äriseadustiku § 4 lõike 6 alusel kehtestatud klassifikaatori kohane nimetus ja kood, samuti taotlusele alla kirjutanud isiku nimi ja kontaktandmed (telefoninumber, elektronposti aadress) ja muud seaduses sätestatud andmed.

AS Utilitas Eesti on Tegevusloa taotlusega esitanud Konkurentsiametile MSÜS § 19 lõigetest 1 ja 2, sealhulgas § 15 lõikest 1 tulenevad kohustuslikud andmed, see on taotleja nimi, registrikood ja kontaktandmed. AS Utilitas Eesti on Tegevusloa taotluses märkinud ELTS § 22 lõike 1 punktis 1 nimetatud selle tegevusala, millega tegelemiseks tegevusluba taotleb (elektrienergia tootmine), samuti kirjeldanud oma tegutsemist elektrienergia ja soojuse tootjana. Seetõttu hindab Konkurentsiamet, et AS Utilitas Eesti Tegevusloa taotlus vastab MSÜS § 19 lõikes 2, sealhulgas § 15 lõikes 1 esitatud nõuetele vormilisest küljest.

AS Utilitas Eesti Tegevusloa taotlusest ja selle taotluse menetluses Konkurentsiametile esitatud andmetest ja dokumentidest nähtuvalt omandas AS Utilitas Eesti Paide koostootmisjaama, kus hakkab tegelema elektrienergia tootmisega ning soojuse tootmise, jaotamise ja müügiga Paide kaugküttepiirkonnas. Paide koostootmisjaamas on Vapor'i keevkihtaurukatel 8 MW soojusliku väljundvõimsusega, 6-astmeline auruturbiin koos reduktori ja sünkroongeneraatoriga 2500 kVA ning kaugkütte soojusvaheti-kondensaator soojusenergia kasutamiseks kaugkütte soojusvõrgus. Suitsugaaside puhastamiseks on kasutusel elektrostaatiline filter. Paide koostootmisjaamas kasutatakse kohalikku taastuvat biokütust – puiduhaket, mille veokaugus on minimaalne ja mille varud jaama käigus hoidmiseks on piisavad. Paide koostootmisjaama on planeeritud töötamiseks aastas 8000 tundi ja jaama kasuteguriks on arvestatud 80%. Jaama elektriline netovõimsus on 1,73 MW. Kogu toodetud energia kasutatakse ära, elektrienergia antakse liitumispunkti kaudu jaotusvõrku, elektrienergia tootmisega kaasnev soojusenergia kasutatakse Paide linna kaugküttepiirkonnas kütteks ja sooja tarbeveega varustamiseks. Jaama elektriline omatarve kaetakse toodetud elektrienergia arvelt. Keskkonnaalased näitajad on toodud Paide koostootmisjaamale väljastatud keskkonnaloal nr KL-515770. Paide koostootmisjaama kasutusele võtuks on Paide Linnavalitsus 04.03.2014 väljastanud kasutusloa nr KL1/14. Paide koostootmisjaamas elektripaigaldise käidukorralduse eest vastutavale isikule on Inspecta Estonia OÜ 28.02.2024 väljastanud A-pädevusklassi pädevustunnistuse nr EL-065-24 kehtivusega kuni 28.02.2029.

Tegevusloa taotluses AS Utilitas Eesti märgib viitega ELTS § 59 lõikele 1, et soovib müüa toodetud elektrienergiat ELTS §-s 59 nimetatud toetust kasutades. ELTS regulatsiooni järgi AS Utilitas Eesti elektrienergia tootmiseks kasutatav tootmiseseade (Paide koostootmisjaam) ning aktsiaseltsi tegevus elektrienergia tootmisel viidatud koostootmisjaamas peab vastama ELTS § 42 lõike 2 alusel kehtestatud võrgueeskirjades (Võrgueeskiri (Vabariigi Valituse 26.06.2003 määrus nr 184), Elektrisüsteemi toimimine võrgueeskiri (Vabariigi Valituse 14.02.2019 määrus nr 10), Elektrituru toimimise võrgueeskiri (Majandus- ja taristuministri 05.02.2019 määrus nr 10)) kehtestatud nõuetele. Taastuvad energiaallikad on vesi, tuul, päike, laine, tõus-mõõn, maasoojus, prügilagaas, heitvee puhastamisel eralduv gaas, biogaas ja biomass (§ 57 lõige 1). ELTS § 59 lg 1 punktide 1, 2 ja 4 kohaselt on tootjal õigus saada põhivõrguettevõtjalt toetust elektrienergia eest, kui ta on selle tootnud taastuvast energiaallikast tootmiseseadmega, mille netovõimsus ei ületa 125 MW (punkt 1), alates 2010. aasta 1. juulist elektrienergia eest, kui ta on selle tootnud biomassist koostootmise režiimil, välja arvatud juhul, kui biomassist toodetakse elektrienergiat kondensatsioonirežiimil, siis toetust ei maksta (punkt 2) ja elektrienergia eest, kui ta on selle tootnud tõhusa koostootmisrežiimil tootmiseseadmega, mille elektriline võimsus ei ületa 10 MW (punkt 4). ELTS § 108 lõike 1 järgi võib eelmärgitud toetust ELTS § 59 lõike 1 punktide 1-4 alusel maksta tootmise alustamisest alates 12 aasta jooksul. Vastava toetuse saamiseks peab AS Utilitas Eesti täitma tingimusi, mis on sätestatud ELTS

§-s 59¹ (Toetuse tingimused).

Paide koostootmisjaamas toimub elektrienergia tootmine hakkepuidust ehk biomassist. Aktsiaseltsil on elektrienergia tootmiseks kasutusel Majandus- ja kommunikatsiooniministri määruse 03.05.2007 nr 30 „Tõhusa koostootmise nõuded” § 4 punktis 2 toodud vasturõhuauruturbiin, elektrienergia tootmisel ei kasutata kondensatsioonirežiimi, elektrienergiat toodetakse nõuetekohase tootmisseadmega ja Paide koostootmisjaamal on olemas tootmiseks vajalikud keskkonnalaad.

Arvestades eeltoodut on Konkurentsiamet seisukohal, et AS Utilitas Eesti 21.02.2024 esitatud Tegevusloa taotlus on põhjendatud. Tegevusloa taotluses ja selle menetluses esitatud andmetest ja dokumentidest lähtuvalt on Konkurentsiametil võimalik, kooskõlas ELTS § 32 lõikega 1, määratleda AS-le Utilitas Eesti tegevusloa kõrvaltingimused tegutsemiseks elektrienergia tootmisega Paide koostootmisjaamas. Konkurentsiameti hinnangul on Tegevusloa taotlust võimalik rahuldada, kui tasutud on MSÜS § 19 lõikes 7 nimetatud riigilõiv.

4.3. Taotletud tegevusloa eest riigilõivu tasumine

MSÜS § 19 lõige 7 sätestab, et ettevõtja tasub tegevusloa taotluse esitamisel selle lahendamise eest riigilõivu riigilõivuseaduses (RLS) sätestatud määras.

RLS § 136³ lõige 1 punkti 2 järgi tasutakse riigilõivu tegevusloa eest elektrienergia tootmiseks 160 eurot loa iga kehtivusaasta eest.

RLS § 136⁷ kohaselt riigilõiv tegevusloa esimese kehtivusaasta eest tasutakse enne tegevusloa taotluse esitamist ning iga järgneva kehtivusaasta eest vähemalt 10 päeva enne vastava kehtivusaasta algust.

Riigikassa andmetel on AS Utilitas Eesti 21.02.2024 tasunud 160 eurot viitenumbriga 2900080076 ja selgitusega maksekorraldusel: “AS Utilitas Eesti riigilõiv Elektrienergia tootmine tegevusloa ees”. Seetõttu hindab Konkurentsiamet, et AS Utilitas Eesti on Tegevusloa taotluse esitamisega Konkurentsiametile tasunud taotletud tegevusloa esimese kehtivusaasta eest ettenähtud riigilõivu RLS § 136³ lõige 1 punktis 2 ettenähtud määras (160 eurot).

ELTS § 23 lõike 1 järgi Konkurentsiamet lahendab tegevusloa taotluse 60 päeva jooksul.

ELTS § 32 lõike 1 punktid 1-6 sätestavad, et elektrienergia tootmiseks antavale tegevusloale lisatakse järgmised kõrvaltingimused: tootmiseadme maksimaalne lubatud netovõimsus (punkt 1), tootmiseadme asukoha andmed (punkt 2), tootmiseadme käitamiseks kasutatava energiaallika andmed (punkt 3), andmed selle kohta, kas tegevusloa alusel toodetud elektrienergiat võib müüa ELTS §-s 59 nimetatud toetust kasutades (punkt 4), nende nõuete loetelu, mida kohaldatakse taastuvast energiaallikast elektrienergia tootmise ja niisuguseks tootmiseks kasutatavate seadmete suhtes, kui tegevusloa alusel toodetud elektrienergiat võib müüa §-s 59 nimetatud toetust kasutades (punkt 5), nende tootmiseseadmete kirjeldus, mida võib kasutada elektrienergia tootmiseks ja müügiks §-s 59 nimetatud toetust kasutades (punkt 6).

Juhindudes HMS § 40 lõigetest 1 ja 2 edastas Konkurentsiamet 01.03.2024 AS-le Utilitas eesti arvamuse avaldamiseks ja seisukoha võtmiseks ettevõtjale tulenevalt ELTS § 32 lõikest 1 tegutsemiseks elektrienergia tootmisega väljastatava tegevusloaga kehtestatavad tegevusloa kõrvaltingimused. Konkurentsiamet soovis AS Utilitas Eesti kirjalikku seisukohta eelmärgitud tegevusloa kõrvaltingimuste kohta hiljemalt 08.03.2024. 05.03.2024 esitas AS Utilitas Eesti oma seisukohad koos väikese kommentaariga tootmiseseadme kohta. Konkurentsiamet arvestas

sellega.

Eeltoodu alusel ja juhindudes HMS § 40 lõigetest 1 ja 2, ELTS § 22 lõike 1 punktist 1, § 23 lõikest 1, § 26 lõikest 1, § 32 lõikest 1, MSÜS § 16 lõikest 2, §-st 17 ning § 19 lõigetest 1, 2 ja 7 Konkurentsiamet **otsustas**:

anda tegevusluba **AS-le Utilitas Eesti**

äriregistrikood: 10419088;

asukoha aadress: Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Maakri tn 19/1, 10145;

kontaktandmed: telefon + 372 6107100, e-post: info@utilitas.ee;

tegevusala nimetus: **elektrienergia tootmine**;

tegevusloa kõrvaltingimused:

1. Tootmiseseadme maksimaalne lubatud netovõimsus on 1,73 MW (ELTS § 32 lõike 1 punkt 1);
2. Tootmiseseadme asukohaks on Ruubassaare tee 3, Paide linn, Järva maakond (ELTS § 32 lõike 1 punkt 2);
3. Tootmiseseadmete käitamiseks kasutatavaks energiaallikaks on hakkepuut (ELTS § 32 lõike 1 punkt 3);
4. Tegevusloa alusel toodetud elektrienergiat võib müüa ELTS §-s 59 nimetatud toetust kasutades (ELTS § 32 lõike 1 punkt 4, § 57 lõiked 1 ja 2, § 59 lõike 1 punktid 1, 2, 3 ja 4, § 108 lõiked 1, 1², 3 j 4);
5. Elektrienergia tootmiseks kasutatav tootmiseseade ja AS Utilitas Eesti tegevus elektrienergia tootmisel vastab ELTS § 42 lõike 2 alusel kehtestatud võrgueeskirjades (Võrgueeskiri (Vabariigi Valituse 26.06.2003 määrus nr 184), Elektrisüsteemi toimimine võrgueeskiri (Vabariigi Valituse 14.02.2019 määrus nr 10), Elektrituru toimimise võrgueeskiri (Majandus- ja taristuministri 05.02.2019 määrus nr 10)) kehtestatud nõuetele ning toodetud elektrienergia müügil ELTS §-s 59 nimetatud toetust kasutades täidab AS Utilitas Eesti ELTS §-s 59¹ sätestatud toetuse saamise tingimusi (ELTS § 32 lg 1 punkt 5, § 59¹, võrgueeskirjad);
6. Elektrienergia tootmiseks kasutatavaks tootmiseseadmeks, mida võib kasutada elektrienergia tootmiseks ja müügiks ELTS § 59 nimetatud toetust kasutades on soojuse ja elektrienergia koostootmise režiimis töötav Paide koostootmisjaam, mille koosseisus on hakkepuidul töötav aurukatel ja auruturbiin (ELTS § 32 lõike 1 punkt 6);
7. Kui AS Utilitas Eesti mis tahes põhjusel ei saa täita tegevusloa kõrvaltingimusi või ELTS-s ettenähtud kohustusi, peab ta sellest viivitamata kirjalikult teavitama Konkurentsiametit (MSÜS § 30 lõige 3).

Tegevusluba ja selles nimetatud kõrvaltingimused hakkavad kehtima käesoleva tegevusloa andmise otsuse kättesaamisest.

Tegevusloa ja selle muutmise eest tasutakse riigilõivu RLS sätestatud korras (RLS § 136³ lõike 1 punkt 2 ja lõige 3 ning § 136⁷).

Käesoleva otsusega mittenõustumisel on õigus esitada 30 päeva jooksul arvates selle otsuse teatavaks tegemisest vaie Konkurentsiametile või kaebus Tallinna Halduskohtusse.

(allkirjastatud digitaalselt)

Margus Kasepalu

energia- ja taristuosakonna juhataja